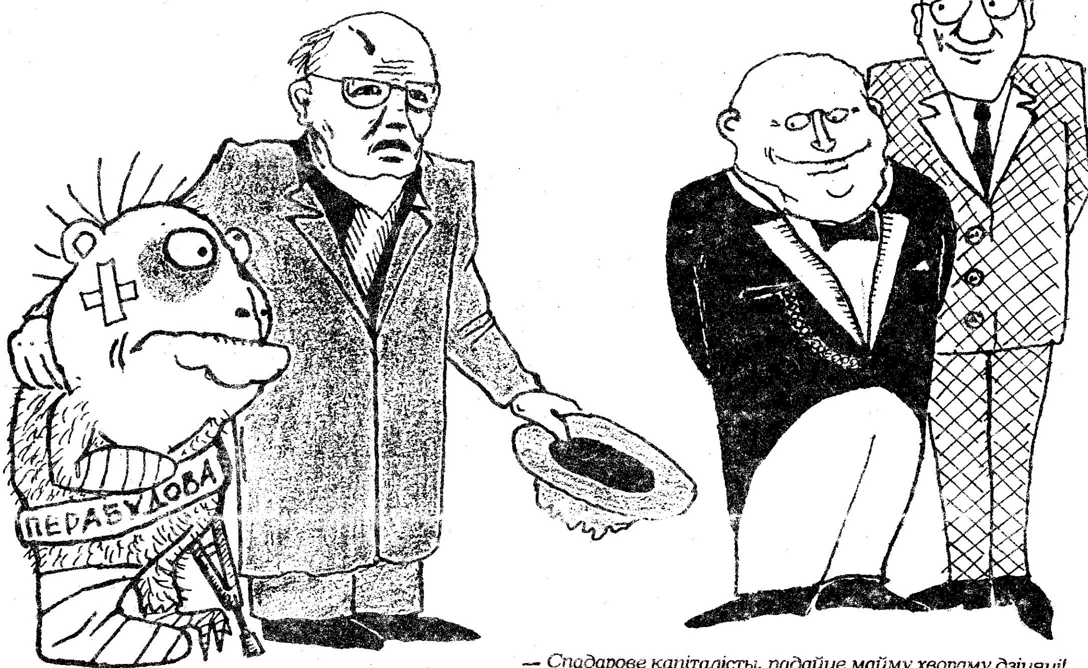
ЧАРНОБЫЛЬСКІ ВОЖЫК

№ 14 ЖУДАСНА-ГУМАРЫСТЫЧНАЕ ВЫДАНЬНЕ

БУРЖУІ ПАДАРАВАЛІ ПРАЛЕТАРСКАМУ ПРЭЗЫДЭНТУ НОВЫЯ КРЭДЫТЫ

— Спадарове капіталісты, падайце майму хвораму дзіцяці!

Дачакаліся

Ну вось і дачакаліся. Пакуль Беларус думаў і разважаў, як ратавацца ад чарнобыльскае навалы (а, мабыць, і не ратавацца зусім – само адыдзе), Мішка Гарбачоў з Масквы дарэмна часу не марнаваў і, зрэшты, пакарыстаўся з нашае абыякавасьці, у выніку чаго Беларусь апынулася ў стане паддосьледнага труса. От, і цікава-ж замежным навукоўцам з МАГАТЭ паглядзець, як уплываюць малыя (і ня надта малыя) дозы радыяцыі на навакольнае асяродзьдзе! А дзе ёсьць спажывец, там і прадавец у хуткім часе знойдзецца, бо й тавар маецца — беларускія землі чарнобыльскае зоны. Вось і "запшэдаў" расейскі Міша нашыя землі для доследаў. Праўда, Беларуса не спытаў, дык то не бяда, бо ўсім вядома, што ў нашай савецкай сям'і расейскі брат — старэйшы, а малодшаму брату-Беларусу слова ніколі не давалі, бо што ён, неразумны, скажа? Апрача "одобрим" ад яго ўжо паўстагодзьдзя нічога ня чулі. Ёсьць, вядома-ж, экстрэмісты нейкія, нацдэмаўцы, але ці варта ў іх пытацца? Бо, з аднаго боку, нацдэмаўцаў тых — "жалкая горстка", а з другога боку — "единый советский народ", каторы, як выйдзе гаманлівым натоўпам на прастору, дык можа вытупаць ня толькі газон, але й уласную нацыянальную культуру.

Хтосьці запярэчыць: "Атрыманыя сродкі могуць пайсьці жыхарам Чарнобыльскай зоны". Марныя спадзяваньні! Маскоўскі прэзыдэнт і бяз іх мае столькі турботаў... Набытая валюта пойдзе найперш на тое, каб за мяжой купіць каўбасы і каб потым той каўбасой затыкаць раты тым, хто выходзіць на маскоўскія пляцы і патрабуе адстаўкі шаноўнага прэзыдэнта. А калі й не гэтак, дык ці мала ёсьць дзірак у "союзном" бюджэце, якія трэба заткнуць за наш кошт?

Віншуем Лаўрэата

Рэдакцыя "ЧВ" віншуе М.С.Гарбачова з атрыманьнем Нобэлеўскае прэміі Міру. Дарэчы, Камітэт па Нобэлеўскіх прэміях ужо не аднойчы трапляў у двухсэнсоўнае становішча, марнуючы грошы нябожчыка Нобэля абы на што. Нагадаем, што лаўрэатам той самай прэміі зьяўляецца Іцхак Шамір, які атрымаў яе, знаходзячыся на пасадзе прэм'ер-міністра Ізраіля.

Аднак рэдакцыя "ЧВ" вырашыла не адставаць ад спадароў з Нобэлеўскага Камітэту.

1) За адмысловыя ўзаемаадносіны з рэжымамі Чаушэску, Хусэйна, Кім-Ір-Сэна, Фідэля Кастра і г.д.;

2) а таксама за гандаль чарнобыльскімі землямі прысудзіць М.С.Гарбачову

ЧАРнобэлеўскую прэмію Хцівасьці.

Па грашовы ганарар зьвяртацца да Янкі Шукайветра-Ўполі.

Псыхалёгія Дэфіцыту альбо Інструкцыя Райкамфюрэрам КПСС

Кожны кемлівы сакратар райкаму мае магчымасьць зарабіць шалёныя грошы. Для гэтага трэба:

1. Выбраць тавар – рэч дэфіцыту.

2. Зладзіць лавіну "лістоў ад вэтэранаў" у мясцовую райкамаўскую газэтку аб тым, што выбранага Вамі тавару (запалак, солі, мыла ці інш.) бракуе ў крамах.

3. Тэрмінова дамовіцца з загадчыкам базы ці складу аб тым, каб прыпыніць дастаўку гэтага тавару ў крамы.

4. На гэтым этапе распачынае сваю дзейнасьць псыхалёгія дэфіцыту. Занепакоеныя спажыўцы хутка зладзяць чэргі па ваш дэфіцыт. Слова дэфіцыт мае чароўную сілу. Яно, нібы жахлівая здань, будзе лётаць па вашым раёне. Неўзабаве дэфіцыт перарасьце яго межы і перакінецца на суседзяў. Эпідэмія дэфіцыту будзе пашырацца з хуткасьцю гука і супыніцца толькі на межах нашае неабсяжнае краіны. Спажыўцы, напалоханныя зданьню дэфіцыту, разьмятуць выбраны Вамі тавар (запалкі, соль, мыла ці інш.), а ў крамах пакінуць відовішча Грунвальдзскае бітвы. Хто не пасьпеў, той спазьніўся! Газэты перапоўняцца лістамі ад абураных працоўных. Дэфіцыт (запалкі, соль, мыла ці інш.) назаўжды зьнікне з крамаў і будзе выдавацца па талёнах. Але разумныя людзі ў крамы не пабягуць. Яны адразу ўцемяць, адкуль вецер дзьме і прыйдуць да Вас.

5. Вось тут трэба браць быка за рогі і каваць жалеза, пакуль яно гарачае, або менавіта на гэтым этапе Вашая палітыка пачынае даваць належны плён. Дэфіцытны тавар збываецца разумным людзям па падвоеных цэнах, а навар дзеліцца напалам з загадчыкам базы (склада).

А зараз, прачытаўшы нашую інструкцыю, не марнуючы часу, хутчэй да справы, шаноўны райкамфюрэр. Тлусьцей, Чырвонае Пуза!

XXXIі, Дай Божа, Апошні

зьезд КПБ адбыўся ў Менскім Доме Афіцэраў. Авангардны атрад КПСС яшчэ раз прадэманстраваў сваю паталягічную схільнасьць да ваяўнічага камуністычнага маразму. Ганебнае зборышча здраднікаў і калябарантаў засьведчыла сваю гатоўнасьць узмацніць націск на "беларускі нацыяналізм". Варта зьвярнуць увагу на той факт, што нават асьлiная ўпартасьць імпэрскае пазыцыі КПСС ужо не задавальняе тутэйшых ленінскіх нашчадкаў, таму на зьезьдзе прагучала крытыка і на адрас Масквы. Была таксама выказаная нахабная прапанова да іншых палітычных рухаў здрадзіць свайму народу і пайсьці на супрацоўніцтва з тым сьмярдзючым палітычным трупам, якім зараз сталася КПБ. Магчыма, гэты заклік знойдзе адпаведны водгук сярод розных "дэмакратычных" рухаў прарасейскага накірунку.

Усьцешна адно тое, што тая чырвоная пошасьць, на якую зараз хварэе нашае грамадзтва, выпрацуе ў ім на доўгія гады сталы імунітэт супроць камуністычнае заразы.

У выніку адбыўшыхся выбараў у пэўнай ступені зьмяніўся склад ЦК КПБ. На чале гэтае злачыннае структуры стаў А.Малафееў – дагэтуль першы сакратар менскага абкаму. Палітычную пазыцыю гэтага "дзеяча" адлюстроўваюць ягоныя характэрныя выказваньні: "... С каждым днём наглеют антикоммунистические силы... обуздать экстремистов ... немало изданий, ... которые ... создают гнетущую моральную обстановку ... пропитан ядом антикоммунизма ... идёт брожение в умах ... съезд должен высказаться против передачи земли в частную собственность ... президент должен навести порядок ... не обойтись без волевых решений ..." і гэтак далей. Адзначым, што гэты камуніст № 1 беларускай мовы не разумее. І адкуль такія бяруцца?

ЖУДАСНА – ГУМАРЫСТЫЧНАЕ ВЫДАНЬНЕ «ЧАРНОБЫЛЬСКІ ВОЖЫК». ЗМАКЕТАВАНА 10/12/90. ПАДПІСАНА Ў ДРУК 15/01/91. АФСЭТНЫ ДРУК. ЗАМ. № 3906. НАКЛАД 999 АСОБНІКАЎ. ДРУКАРНЯ МАРЦІНА КУХТЫ. ВІЛЬНЯ.

КОШТ — 1 ПАПЯРОВЫ РУБЕЛЬ

Межы Нахабства

Спрадвечнае пытаньне: дзе праходзіць мяжа чалавечага нахабства, нарэшце вырашана. Зараз нахабства атрымала матар'яльнае ўвасабленьне. Папраўдзе кажучы, яно цалкам залежыць ад нацыянальнае прыналежнасьці, таму дасьледваць яго трэба па частках:

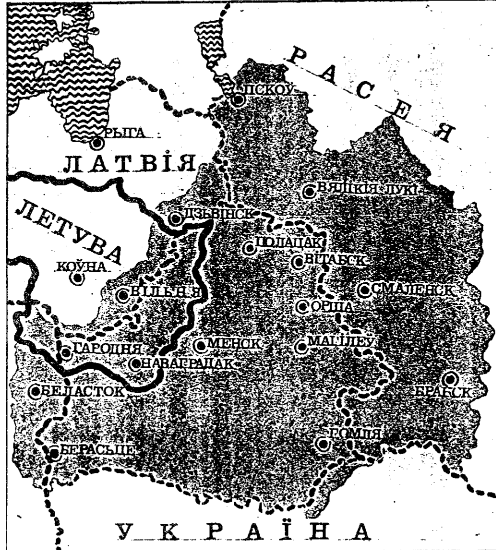
1. **Нахабства летувіскае.** Яно, бадай, самае бяскрыўднае, бо грунтуецца на такой лухце, што й сказаць сьмешна: Летувісы (Жмудзіны) папраўдзе лічаць, што Вялікае Княства Літоўскае – гэта й ёсьць Жмудзь, толькі павялічаная (як пад павелічальным шклом). І няўцям спадарам Жмудзінам, што між Летувісамі і Ліцьвінамі (сучаснымі Беларусамі) такая-ж розьніца, як паміж амэрыканскімі абарыгенамі і жыхарамі Пятае Авэню... Цікава, што-б зрабіў Вялікі Князь Літоўскі Вітаўт з тым невукам, які-б назваў яго Жмудзінам?

II. **Нахабства польскае.** Ня любяць зараз у Польшчы Леніна, ох як ня любяць! І помнікі ягоныя руйнуюць, і плююць на яго дарэчы і недарэчы... Але-ж менавіта ён, Вялікі Правадыр, і правёў тую мяжу польскага нахабства – ажно да горада Слуцка расшчодрыўся, каб, ахвяруючы маленькую Беларусь, выратаваць вялікую Расею...

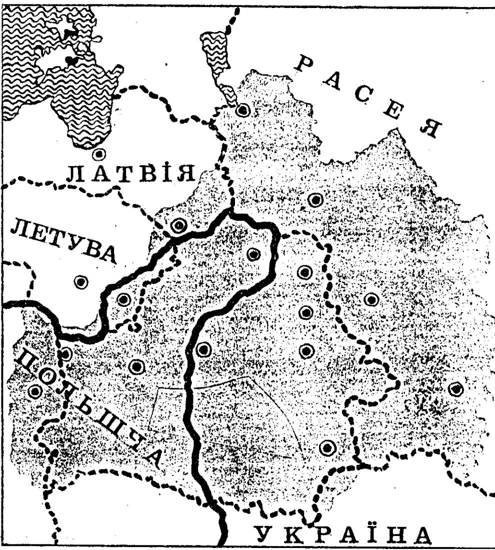
Ня любяць у Польшчы і Сталіна. Узгадваюць яму і Катынь, і вынішчэньне польскае інтылігенцыі. Але ніхто, здаецца, не зьбіраецца аддаць назад Беларусі нашую Беласточчыну, якую Правадыр № 2 падараваў Польшчы за паслухмянасьць. Раздаюцца зараз у Польшчы галасы і пра нейкую мяжу Польшчы... за Смаленскам! І тут гістарычны нонсэнс. Бо за Смаленскам праходзіць мяжа былой Рэчы Паспалітае, якая была хаўрусам двух гаспадарстваў – Кароны Польскай і Вялікага Княства Літоўскага, а мяжа паміж імі праходзіць на Захад ад Беластоку. Але зразумець, што Рэч Паспалітая – гэта ня Польшча, спадарам ультра-палякам, папросту Богам ня дадзена.

III. Што датычыць **нахабства расейска-камуняцкага,** то яно... яно, пэўна, бязьмежнае й адлюстравана у гэрбе СССР.

Шэры колер – этнічная Беларусь (Літва), белы колер – іншыя абшары. Суцэльная лінія – мяжа нахабства.

Нахабства летувіскае

Нахабства польскае

Нахабства расейска–камуняцкае

Твар ДэмаКРАТЫі

Аднойчы Тузік спытаў у вартавога сабакі Шарыка:

– Чаму ты раней сядзеў сабе спакойна на ланцугу, тлусты быў такі, задаволены, а зараз усе нігаеш на двары, брэшаш, схуднеў ушчэнт?

– Ох, не кажы, – адказвае той – гэта ўсё перабудова тая праклятая, што мой гаспадар распачаў. Брахаць дазволіў колькі хочаш, але-ж жэрці не дае нічога.

Гэтая показка даволі трапна адлюстроўвае глыбінную сутнасьць перабудовы, з адной, бадай, розьніцай – брахаць дазволена далёка ня ўсё і ня ўсюды, што яшчэ раз было яскрава прадэманстравана нядаўна каля будынку Менскага "гарсавету". Ня думаем, што людзі, якія сталі з плякатамі наўздоўж тратуару, уяўлялі небясьпеку для дарожнага руху. Але, напэўна, іхняя прысутнасьць выклікала ў чульлівых душах мясцовых партбосаў пачуцьцё маральнага дыскамфорту. У выніку савецкая дэмакратыя яшчэ раз паказала нам свой сапраўдны твар, каб мы не забываліся, што яна мае ня толькі дупу, якой яна звычайна павёрнутая да нас. Мусіць, страйк, праведзены менскімі транспартнікамі, прымусіць гэтую свавольную кабету да больш сьціплых паводзінаў?

Камуністы

Камуністы – гэта слова як са сталі,
Камуністы – гэта слова як з агню.
Маркс і Энгельс нам імя такое далі
Сто гадоў таму назад упершыню.

Если у вас не хватает ума читать на белорусском языке, подписывайтесь на газету "Вечерний Свинск". Подписка на "Вечерний Свинск" – дело партийной совести каждого! За счет своих средств Вы внесёте свою скромную лепту в карман ГК КПБ.

"Запісваймася ў Стукачы", –

з гэтым заклікам 9 сьнежня зьвярнулася да тэлегледачоў Беларускае тэлебачаньне. Ня гледзячы на зімовы час, у рэспубліцы адкрыты новы сэзон "паляваньня на вядзьмарак". Па тэлевізыі былі прадэманстраваны кадры, зробленыя супрацоўнікамі КГБ пад час інцэдэнту 7 лістапада каля помніка Леніну. Тэлегледачам было прапанавана паведаміць у адпаведныя інстанцыі імёны асобаў – удзельнікаў канфлікту, якіх яны пазналі. Нажаль, не былі абвешчаныя памеры грашовых узнагародаў за гэткія праявы лаяльнасьці. Цалкам верагодна, што КГБ жадае атрымаць патрэбную інфармацыю задарма. Таму, каб не дапусьціць гэткае несправядлівасьці, даводзім да ведама чытачоў, што за адно разовае паведамленьне гэтая ўстанова выплочвае 25–30 рублёў, а калі Вы "працуеце" стала, то памеры грашовых узнагародаў могуць дасягаць 50 рублёў за паведамленьне.

Крыху ванітуе, але жэрці ўсё роўна больш няма чаго.

Дзёньнік Івана Іванава, Маскавіціна

23 сьнежня 2190 году. Сёньня мой Дзень Нараджэньня. Мне споўнілася 14 год. Бабуля, па старым звычаі, зьпякла вялікі пірог. Уся нашая радзіна сабралася за сьвяточным сталом. Прыйшоў і мой стрыечны дзед Ерафей. Ён вельмі цікавы чалавек, гэты дзед. Па-першае, ён – супрацоўнік нейкага этнаграфічнага музэя, па-другое, яму ўсяго толькі сорак год, па-трэйцяе, ён раз–пораз размаўляе на гэтай расейскай мове, якой зараз ніхто не карыстаецца, бо ёсьць усім зразумелая і больш сучасная беларуская, а па-чацьвертае, ён заве наш горад не Міскава, як усе людзі, а Масква, і кажа, што гэта яго старажытная назва. Дарэчы, усе нашыя сваякі ўважаюць дзеда Ерафея за расейскага нацыяналіста, але я не разумею, што гэта азначае.

11 лютага 2191 году. Сёньня ў школе быў скарочаны дзень – толькі адзін урок. Мне прыйшла да галавы дурная думка – спытаць у настаўніцы ці сапраўды наш горад называўся калісьці Масква. Яна паглядзела на мяне, як на хворага і потым паўгадзіны распавядала, што ніколі гэткай назвы не было, што заўсёды Расейскі народ імкнуўся ўзьяднацца зь Ліцьвінскім народам, што Ліцьвіны амаль 200 год таму вызвалілі нас ад камуняцкага прыгнёту, што калі б не яны, дык мы і сёньня размаўлялі бы на гэтай дзікай расейскай мове і ня ўмелі бы размаўляць прыгожа – па-беларуску, што ніколі не далучыліся б да эўрапейскае супольнасьці народаў і гэтак далей. Потым яна спытала, адкуль я гэта ўзяў, але ў гэтую-ж хвілю прагучаў званок.

12 лютага 2191 году. Урок літаратуры. Сяджу і, ад нуды, пішу гэты дзёньнік. Настаўніца распавядае пра клясыка ліцьвінскае літаратуры Багушэвіча. Мы яго ўжо два разы вывучалі ў малодшых клясах і я ўсё добра ведаю.

15 лютага 2191 году. Прыходзіў дзед Ерафей. Ён спытаў, як я вучуся. Я сказаў, што вучуся добра, а ўчора нават атрымаў "выдатна" па ліцьвінскай літаратуры. Дзед Ерафей гэта ўхваліў, а потым спытаў, што я ведаю пра літаратуру расейскую. Я адказаў, што зараз у школе нам дазволена не вывучаць расейскую літаратуру (бо сапраўды, каму яна патрэбна?) і пабег на двор.

23 лютага 2191 году. Бачыў на вуліцы гурток людзей; яны размаўлялі па–расейску і, што самае сьмешнае, звалі сваю гутарку не "мова", а "язык"! Яны стаялі каля ўваходу ў кінатэатр "Вільня" з плякатам, на якім было напісана: "На гэтым мейсцы да 1997 году стаяў старажытны будынак міскоўскага Крамля." Адна жанчына падыйшла да іх і спытала: "Ну, дык што з таго?", а яны адказалі, што нібыта гэты будынак зруйнавалі Беларусы. І чаго ім не сядзіцца, гэтым "сознательным"?

24 лютага 2191 году. Сёньня на палітынфармацыі настаўніца сказала, што актывізаваліся расейскія нацыяналісты, але журналістка Т.Паперкавіч на старонках газэты "Вечаровая Міська" дала ім жару. Потым усе ўголас чыталі гэты артыкул, але я вырашыў абавязкова спытаць у дзеда Ерафея, што гэта з нацыяналісты такія і чаго яны хочуць. Калі я прыйшоў дадому, бацька гутарыў з маці наконт таго, ці не зьмяніць нам прозьвішча "Івановы" на прозьвішча "Янкоўскія", бо на рабоце з бацькі сьмяюцца. Нарэшце было вырашана прозьвішча зьмяніць, але я сказаў, што Янкоўскім ня буду, бо ў нашай клясе ўжо ёсьць чатыры Янкоўскія.

працяг на стар.3

Споведзь самазабойцы

Раніца. Нудная восеньская раніца. Надыходзіць наступны, шэры савецкі дзень з галоднае эпохі "пераходу да рынку". На душы – цяжкі камень сацыялізму. Учора я згубіў талёны . . .

Што ёсьць жыцьцё чалавечае, як не суцэльны ланцуг пакутаў? Няма ў ім шчасьця. Учорая згубіў талёны . . .

Спачатку, калі я ўсьвядоміў усю незваротнасьць гэтае страты, я пачаў ліхаманкава выварочваць кішэні, кідаўся з аднаго кута ў другі, шукаў . . . Але потым я раптам зразумеў: не, тое, што адбылося – не выпадковасьць, гэта – перст Божы! Бо чаго мне яшчэ чакаць ад жыцьця, як не чарговае страты?

Сёньня я пакіну гэтае жыцьцё. Заўтра будзе дзень, падобны на сёньняшні. Заўтра магутная краіна йзноў выйдзе шчыльнымі шэрагамі на будаўніцтва камунізму. Але ня будзе мяне ў гэтых шэрагах . . .

Я выбіраю сьмерць. О, то ня будзе звычайная жывёльная сьмерць. Мяне ня знойдуць у лужыне крыві ці зь вяроўкай на шыі. Усе гэтыя заганныя спосабы пазбавіцца жыцьця незваротна адыйшлі ў Сярэднявечча. Я – чалавек, вышэйшае стварэньне Божае, і памру з ухмылкай на вуснах.

Апранаю сваё шэрае паліто і шэры капялюш, іду да газэтнага кіёску. Там набываю газэту "Вечений Минск". Гандлярка глядзіць на мяне са спачуваньнем у вачох. Прыйшоўшы да хаты, я саджуся і разгортваю газэту. Толькі тут я заўважаю, як дрыжаць мае рукі. Мабыць ня трэба? Не! Я свой выбар зрабіў.

Чытаю: "Заявление Бюро ЦК Компартии Белоруссии". Так. Тое, што трэба. Лепшая сьмерць – сьмерць ад сьмеху.

"7 ноября 1990 года трудящиеся республики торжественно отметили . . . верность идеалам . . . была убедительно продемонстрирована на митингах . . .". Першы прыпадак прыемнай хваляй скалынае цела. Вось дык мітынг – 1200 чалавек на двухмільённы горад! "Однако радость . . . праздника . . . была омрачена стремлением определенных СИЛ создать атмосферу нетерпимости, конфронтации . . . напряжённости . . .". Ох, якую-ж гэта трэба мець сілу, каб НЕ стварыць сёньня гэтую атмасфэру . . .

"Альтернативные митинги, организованные . . . СИЛАМИ . . . правозглашались призывы к наСИЛЬСТВЕННОМУ свержению существующего строя, наСИЛЬСТВЕННОМУ устранению . . . КПБ, к гражданскому неповиновению." Цікава, якім гэта чынам "неповиновение" стасуецца з "насильственным свержением"? Відаць, вельмі хітрыя гэтыя "СИЛЫ", што "насильственно свергают" "неповиновением"!

". . . антикоммунистический характер носил шествие и митинг, организованные БНФ . . .". Відаць, сорак тысячаў людзей, што прыйшлі на мітынг, павінны былі прынесьці з сабой камуністычны характар і падзякаваць партыі за добрае жыцьцё.

"Была ўстроена очередная атака на В.И.Ленина. . .". Напэўна, тыя чатыры дывізыі, што былі напярэдадні "сьвятаў" прыгнаныя пад Менск, павінны былі абараніць гэтага таварыша.

"Заранее подготовленная группа . . . прорвалась к памятнику В.И.Ленину . . .". Ну, гэта ўжо занадта. Увесь мой кволы арганізм, зьнявечаны перабудовай, сатрасаецца ад здаровага сьмеху – гэта-ж трэба такое выдумаць! "Лидеры БНФ . . . подтвердили, что их истинная цель – ликвидация социалистического строя". Як гэта можна зьліквідаваць тое, чаго няма? Жартаўнікі сядзяць ў Бюро ЦК КПБ! На'т забойцы . . . Нястрымны рогат адбірае апошнія сілы. Газэтныя радкі пераблытваюцца ў вачох. Праз напаўзакрытыя павекі я ўжо бачу полымя апраметнай. ". . . интересы народа . . . вызов всему обществу . . . аникоммунистическая истерия . . . антисоветская акция... демократия – это сознательная дисциплина . . . подлинный плюрализм . . ." Сьмех моцна трымае мяне ў сваіх кіпцюрох, я захлынаюся ім і, здаецца, страчваю прытомнасьць... БАХ! Званок у дзьверы. Рагочучы дэман імгненна адлятае ад мяне, і я са зьдзіўленьнем азіраюся наўкола. Кветкі на старых шпалерах быццам зазіхацелі новымі фарбамі, праплешына на дыване нібыта паменшылася, а вялікая рудая пляма на стале (памяць пра былы "патоп"), здаецца, крыху пабялела... Трэба адчыніць дзьверы. Адчыняю. Гэта сусед:

– Добры дзень, Андрусь. Я цябе бачыў сёньня, калі ты газэту ў кіёску набываў. Гляджу – нейкі ты разгублены такі . . . Ды што з табой?

– А што?

– Нейкі ты ружовы зараз увесь, здаровы. А-а, разумею! Спортам у хаце займаесься?

– Але.

– То добра, бо што за карысьць увесь час за красьлюнкамі сядзець? Апошняе здароўе згубіць можна . . . Дык я пра што: значыцца, пагледзіў я, які ты зьбянтэжаны, і тут узгадваю, што жонка ўчора нечыя талёны на лесьвіцы знайшла.

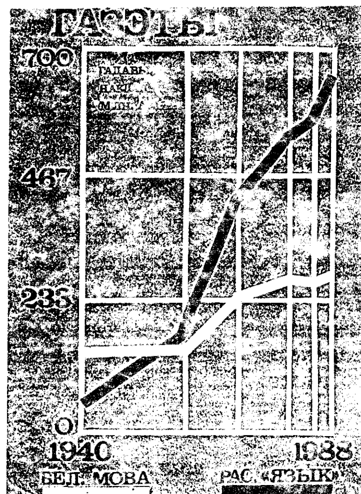

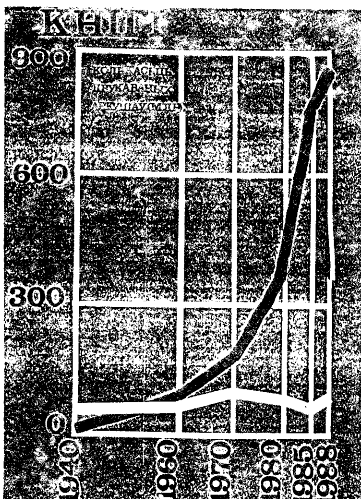
Памылка

Аднойчы маленькі Алесік спытаў у бацькі: "Чаму мы, тата, носіш акуляры?" Тата быў чалавек, як усе людзі і, не паглыбляючыся ў палітыку партыі па гэтым пытаньні, адказаў попросту: "Я, Алесік, у акулярах добра бачу", і пачуў у адказ наступнае: "Дык чаму ты й мне акуляры не дасі, я-ж таксама добра бачу?"

Стоп! У дадзеным выпадку было зроблена адно з буйнешых вынаходніцтваў нашага часу. Алесік, сам таго ня ведаючы, пераблытаў прычыну з наступствам і паказаў сучасным камуністам–русыфікатарам, як трэба дурыць народ і ня несьці за гэта аніякае адказнасьці. З таго часу вынаходніцтва маленькага Алесіка добра замацавалася ў арсэнале самых надзейных сродкаў хлусьлівае камуністычнае прапаганды. Відаць, менавіта яно й было выкарыстана пры складаньні наступнае фразы: "Мы скарачаем колькасьць беларускамоўных выданьняў на Беларусі таму, што яны не карыстаюцца попытам." Але, мо' наадварот, спадары "таварышы?" Мо' ня трэба ставіць гісторыю дагары нагамі, бо з гэтага сьцьверджаньня вынікае, што першапачаткова на Беларусі не было друку ў беларускай мове. Графікі, прыведзяныя тут, усё ставяць на свае мейсцы. Значыць, у 1940 годзе беларускамоўныя выданьні карысталіся попытам, а потым Беларусы самі (!) адмовіліся ад сваёй мовы на карысьць таго азіяцкага дыялекту, які завецца "великий и могучий", веліч і магутнасьць якога добра ўзмацняецца цюрска-татарскімі каранямі і мангольскім вымаўленьнем.

Вядома-ж, у сёньняшнім занядбаным стане беларускага друку адыгралі сваю ролю й іншыя фактары, ня менш уплывовыя, чымсьці наўтоўнае скарачэньне накладаў беларускамоўных выданьняў. Але ўся наша гісторыя і звычайны здаровы сэнс кажуць нам адно: ніводзін зь іх не нарадзіўся тут, на Беларусі.

Міліярдэр

Учора атрымаў газэту "Вечерний Минск". Звычайна я яе не чытаю, а праглядаю праграму тэлевізыі. Але ў гэтым нумары была зьмешчаная абвестка, на якую варта зьвярнуць увагу: "Организация купит: дома, квартиры, организации, предприятия, заводы, фабрики и другую недвижимость на взаимовыгодных условиях. Тел.: 55-74-83". Карціць дадаць: краіны, кантынэнты, плянэты . . . Хто гэты міліярдэр?

Алесь П.

Гэты міліярдэр – МИКОБАНК, фінансавая установа, фундаваная Фрунзенскім райкамам партыі. Няма нічога дзіўнага у тым, што КПБ зараз робіць усе захады, каб "адмыць" свае крывавыя грошы і, такім чынам, захаваць фінансавую ўладу над народам. "Партыя рабочых і сялян" зараз хутка ператвараецца ў партыю буйных уласьнікаў.

Организация купит: УМ, ЧЕСТЬ И СОВЕСТЬ НАШЕЙ ЭПОХИ в неограниченном количестве.

26 лютага 2191 году. У школе загадалі напісаць даклад па гісторыі на тэму: "Барацьба Вялікага князя Літоўскага Вітаўта за вызваленьне расейскага народу ад прыгнёту міскоўскіх феадалаў." Зараз сяджу і ня ведаю з чаго пачаць. Праглядзеў падручнік. Пра Вітаўта там шмат чаго ёсьць, а пра расейскі народ – нічога няма. І тут я ўзгадаў: трэба патэлефанаваць дзеду Ерафею.

На гэтым мейсцы у нататках – вялікі перапынак. Апошні запіс датуецца 4 жніўня 2191 году. Ён складаецца ўсяго з трох словаў:

ДА ЗДРАВСТВУЕТ РОССИЯ!

Няма Патрэбы

Нядаўна расейскамоўныя сродкі масавае інфармацыі надрукавалі шматмільённым накладам і распаўсюдзілі на Беларусі твор пісьменніка Салжаніцына "Как нам обустроить Россию", дзе ён, з уласьцівым расейцам шавіністычным імпэтам прапанаваў Украінцам і Беларусам ператварыцца ў "западные области России", што, па сутнасьці, зьяўляецца пляўком у твар гэтым народам. На маю думку, трэба на старонках беларускае і ўкраінскае прэсы даць Салжаніцыну адпаведны адказ.

А.С.

Пра гэты артыкул даволі трапна выказаўся пісьменнік Сяржук Воюш на старонках амэрыканскае газэты "Беларус". Што тычыць рэдакцыі нашае газэты, то яна ня бачыць вялікай патрэбы гуляць з Салжаніцынам у гульню "Хто каго пераплюе" і не жадае прыніжацца да спрэчкі зь нейкім Расейцам, бо ці можна ўважаць за апанэнта чалавека, які на ўвесь сьвет паказвае свае гістарычнае невуцтва? Адзінае, што мы можам параіць – ні ў якім разе не падпісвацца на расейскамоўныя выданьні ні тутэйшыя, ні тамтэйшыя, каб пазьбегнуць небясьпекі атрымаць плявок у твар.

Культура

Хорошо, что такие газеты, как ваша не пользуются популярностью . . . потому что в своем издании вы . . . поливаете грязью русскую культуру.

Вытрымка зь ліста сп. А. И.

Крыху незразумела, пра якую гэта расейскую "культуру" йдзе размова. Мо' пра гэтую:

По реке плывет крипич,
Волосатый, как компот,
Это песня про любовь,
Смерть фашистским оккупантам!

Яцьвяскі Імпэратар Мыкола 1

У цяперашні вірлівы час вельмі многа стала зьяўляцца фармальных і нефармальных газэт. Выпадкова да мяне трапіла газэта "Збудінне", якую выдае грамадска–культурнае аб'яднаньне "Полісьсе". Чаго жадаюць яны ад Беларусі? "В Белоруссии северная Етвязь (Берестейско–Пинско–Лельчицкий регион) в перспективе сможет заиметь статус или автономного края, или одной из двух равноправных республик, объединенных на принципах, схожих с чехословацкими, в одно Белорусско–Ятвяжское государство". Спадар Мікола Шалятовіч, ці ня вельмі шмат вы ўзялі на сябе? А ці спыталі вы ў жыхароў гэтых спрадвечна беларускіх земляў, ці жадаюць яны быць у вашай "дзяржаве"?

Трэба згадаць, што Яцьвягі ў даўнія часы былі балцкім племем, якое асымілявалася, жывучы побач зь Беларусамі, а насельніцтва, якое жыве у Палесьсі, зьяўляецца славянскім.

У гэты час, калі пачалося беларускае нацыянальнае адраджэньне, зьявіліся новыя калябаранты, якія жадаюць падзяліць нашую Радзіму на кавалкі.

У. В.

Шаноўны чытач, азірніся навокал! Мабыць, табе пашанцуе ўбачыць жывога Яцьвяга. Што, няма? Шкада. То дзіва, бо Яцьвягаў тых упартых у межах БССР велізарная колькасьць – ажно ня меней за дзесяць чалавек! Не кранаючы гістарычных і этнічных пытаньняў, якія выцягнуў на сьвет Божы сп. Мыкола, нельга не адзначыць адну надта цікавую тэндэнцыю, якую можна прасачыць у сёньняшнім палітычным жыцьці Беларусі. Нейкае падабенства "перабудовы", якую абвесьціла Савецкая Ўлада на Беларусі, дазволіла афіцыйна аформіцца шматлікім грамадзка–палітычным рухам. Ёсьць тут і польскае культурнае таварыства (якое, дарэчы, далёка не такое бяскрыўднае, як яно хоча сябе паказаць), і мясцовы аддзел расейскіх нацыянал–сацыялістаў "Отечество" – арганізацыя, якая паставіла сабе на мэце непрыхаваную анэксыю рэшты беларускіх земляў Расеяй. Але нешта ня бачна ў гэтым сьпісе Беларускага Народнага Фронту. Усе жывуць на Беларусі – і "русские", і "поляцы", і нават "етвязі", толькі Беларусаў на Беларусі няма!

Дзе месьцяцца вытокі гэтае палітыкі – чытач бязь цяжкасьці здагадаецца сам. Нездарма-ж тое "Збудінне" выдаецца напалову на т.з. яцьвяскай мове, якая, па сутнасьці, зьяўляецца беларуска–украінскай трасянкай, а другая палова газэты выходзіць на "великом и могучем русском языке".

І апошняе. "Етвязі" на чале з Мыколам Шылятовічам у асноўным трымаюцца за кошт тых разявакаў, якія набываюць іхнюю газэту. Ня будзьма-ж падтрымліваць іх за свой кошт.

ЧАРНОБЫЛЬСКІ ВОЖЫК 14

Прывід Камунізму

Сакратар гаркаму Чікінд вярнуўся да хаты позна. Быў сход ідэялягічнага актыву. Скінуў вопратку і зморана апусьціўся ў крэсла, вырашыўшы не запальваць сьвятло. Няхай адпачнуць стамлёныя вочы. Так. Галоўная справа ягонага жыцьця няспынна рухаецца наперад.

Перад закрытымі вачыма адна за адной праходзяць падзеі мінулага году. Спачатку – утварэньне зь яго, парткамфюрэра Чікінда ініцыятывы, дыскусыйнага паліткльобу "Камуніст". Гэта быў толькі пачатак. Тады ў райкамах і ў гаркаме на яго глядзелі са зьдзіўленьнем: маўляў, нічога ў цябе, хлопча, не атрымаецца, які-ж гэта дурань зараз клюне на камунізм? Але-ж глядзі ты, атрымалася. За гэтай, першай падзеяй, усплыла ў памяці наступная: вылучэньне яго дэлегатам ХХУШ зьезду КПСС. Добра, што перад гэтым была праведзеная вялікая работа. У адказ на заклік: "Коммунисты, объединяйтесь!", добрая палова членаў партарганізацыі пакінула яе шэрагі. Засталіся толькі сапраўдныя камуністы. Пасьля – новы посьпех: пачала выходзіць газэта "Мы и Время", якую стварыў ён, сьціплы і непрыкметны парторг. Маленькая жаўтаватая паперка стала ягоным дзіцём, авалодала яго думкамі, увайшла ў душу. Колькі радасных хвіляў падаравала яна! Ах, колькі было сьмеху, калі яны разам з Пумашковай палівалі брудам гэтых праклятых Беларусаў! Чорнае – гэта белае, белае – гэта чорнае. Гэтая вясёлая гульня магла доўжыцца бясконца! Няхай нефармалы ды розныя там дэмакраты злуюць, няхай сабе! Але-ж менавіта яны і набываюць і, такім чынам падтрымліваюць дарагі сэрцу "МиВ". Няхай сьмяюцца!

Няхай уважаюць за маразматыкаў і прыдуркаў; мы яшчэ паглядзім, хто будзе сьмяяцца апошнім.

І вось – адбылося! Вялікая і непераможная партыя заўважыла яго, свайго хлопа апошняга. Яшчэ ўчора ён быў маленькім віньцікам вялікае сыстэмы, а сёньня . . . Сёньня ён – другі сакратар ЦК.

Але ніхто–ніхто ня ведае таямніцу ягонага посьпеху. Чікінд задаволена ухмыльнуўся, падняўся з крэсла і ўвайшоў у суседні пакой. Там было цёмна, але ён не запаліў сьвятло. Усеўшыся за сталом, Чікінд выцягнуў з шуфляды і паклаў перад сабой наступныя рэчы: чалавечы чэрап зь дзіркай у патэліцы, кавалак сухога паліва, пакуначак зь нейкім шэрым рэчывам, томік Карла Маркса.

"Толькі я ведаю, што трэба рабіць, – думаў Чікінд, – толькі я ведаю магічную сілу заклёнаў." Ён паклаў чэрап на стол, а ў дзірку ўкінуў кавалачак сухога паліва. Чыркануўшы запалкай, былы парторг падпаліў сьпірт. Цёмныя вачніцы чэрапа злавесна зазіхацелі жаўтавата–блакітным полымем. Пакой напоўніўся міргаючым сьвятлом, а на сталі і сьценах выцягнуліся жахлівыя цені. Чікінд адкрыў томік Маркса на аднаму яму ведамай старонцы і пачаў чытаць, бязгучна, аднымі губамі паўтараючы знаёмыя словы. Пакой пачаў спакваля захінацца попельна–белым туманам. Полымя ў вачніцах чэрапа набыло крывава–чырвонае адценьне. Нарэшце Чікінд адклаў кнігу; ягоныя вочы блішчэлі і ў іх адлюстроўвалася крывавае полымя. Белы туман сьцяліўся па пакоі. Знаёмымі жэстамі Чікінд разьвязаў пакуначак і сыпануў шэрае рэчыва і палаючыя вачніцы.

У тэю-ж хвілю ўсё навокал напоўнілася стогнамі і рыпеньнем, віскам, енкам, грукатам і лямантам. Чуліся нейкія д'ябальскія мэлёдыі – ці то гімн СССР, ці то Інтэрнацыянал . . . Але па-над усім гэтым вэрхалам панаваў зычны голас парторга Чікінда: "Зьявіся, зьявіся, Прывід Камунізму!"

Ён зьявіўся ў атанчэньні чырвоных зорак. Жахлівая была ягоная постаць і я не бяруся апісаць яе.

"Ці ты мяне клічаш ізноў?" – спытаў Прывід. "Так, так, я, – адказаў Чікінд і залямантаваў, – Зрабі, зрабі мяне галоўным камуністам плянэты; скажы, на каго мне яшчэ плюнуць, каму здрадзіць, – я зраблю ўсё, што ты загадаеш. Я зраблю белае – чорным, а чорнае – белым, я буду паліваць брудам кожнага, хто назаве сябе Беларусам, я . . ."

"Аб чым гэта ты?" – спытаў Прывід. Чікінд адчуў удар па патыліцы і адкрыў вочы. Перад ім стаяла ягоная жонка.

– Гэта ты чаму ў крэсьле сьпіш? – спытала яна. – Ну, зусім з глузду зьехаў чалавек: сьвятло не запалена, у хаце цёмна, крычыць яшчэ нешта . . .

53. Наш Сьцяг – Ленінізм, з Ім Будуем КА – МУ – НІЗМ !

1. Ленін – наша сонца яснае.
27. Ленін навучыў і беларус зажыў.
35. **Ленінская праўда мацней за атам.**
38. Каб не ленінскія творы, мы б усе жылі ў горы.
41. Ленінскія словы збываюцца – калгасы жывуць і развіваюцца.
50. Па запаветах Леніна ў камунізм ідзем упэўненна.
56. Прытрымлівайся ленінізма – дойдзеш да камунізма.
92. Што наша партыя кажа – ўвесь свет слухае.
95. За камуністамі пойдзеш – свабоду знойдзеш.
100. Камуністы – усюды актывісты.
103. Новая Праграма ў камунізм вядзе прама.
116. Наш савецкі край лепш за богаў рай.
113. Для нашай улады мы ўсё аддаць рады.
175. Паноў і падпанкаў б'ём безустанку.
184. **Прыйшлі чырвоныя – сталі мы вясёлыя.**
215. **Калісь мы жылі, слёзы лілі, а цяпер новы час – жанчына вялікая сіла ў нас.**
220. Працуй з натхненнем баявым, каб стаў калгас передавым.
241. Не кожны дзень – працадзень.
288. Кожны трактар мае свой характар.
302. Калі хочаш, каб быў ураджай, – агратэхніку павышай.
318. Як быў цар і царыца, не радзіла пшаніца, пры ўладзе Саветаў яна корміць паўсвета.
330. **Мы калгасным ураджаем усіх ворагаў пужаем.**
343. Жыць стала лепей, жыць стала весялей.
370. **Савецкі народ і прыроду ўзяў у абарот.**
470. Калі не хочаш, каб атруціў газ, вывучай праціваргаз.
508. **У газеце, як у ленінскім дэкрэце, – усё ясна.**
528. Не глядзі на неба – няма там хлеба.
561. Была лучына, капцілка ды свяча, а зараз лямпачка Ільіча.
569. Нявеста славіцца працаднямі, а не падушкамі.
577. **Ты не лайся, дзядзя, пры Савецкай Ўладзе.**
583. Крэст – у воду, дзеўкі – ў моду.
593. Ад усёй душы фашыста душы.
823. Камуністы адчынілі затворы ў касмічныя прасторы.
858. У нас – ленінская палітыка суіснавання, а ў капіталістаў – атамнае змаганне.

"Прыказкі і прымаўкі". Выдавецтва "Навука і тэхніка", 1976 г. Калгасны правапіс захаваны.

Без палітыкі

Новыя Прыгоды Валодзі Ульянава

Валодзя Ульянаў, як вядома, нарадзіўся у красавіку 1870 году. У школе ён вучыўся на "выдатна", слухаўся маму і тату і не вадзіў сяброўства з дрэннай кампаніяй. З самага дзяцінства яму не давала спакою думка аб тым, што нехта жыве лепш за яго. І вось у кастрычніку 1917 году, калі расейскаму мужыку захацелася нечага новага, сьветлага, узьнёслага, лепшага, то думаеце хто паказаў яму што трэба рабіць? Правільна. Спачатку ад гэтага пацярпеў інтэр'ер палацу "Зимний", потым былі і буйнейшыя ахвяры, але размова не аб іх, а аб Ім.

Пасьля, на плячох таго самага расейскага мужыка, ён панёс сьвятло "вызваленьня" ўсім народам, да якіх дацягваліся рукі, але абламаў зубы на Польшчы, дзе яму далі высьпятка ў зад.

Некаторыя яшчэ дадаюць, што ён вынайшаў лямпачку, якая зараз так і завецца – "лямпачка Ільіча", але гэта перабольшваньне. І невядома, колькі б яшчэ цудадзействаў стварыў Валодзя Ульянаў, калі-б ён не памёр у 1924 годзе. Вось за ўсё гэта і паставілі "гордому Великороссу" помнік у Менску, які стаіць там і зараз.

Вы скажаце: "Што тут новага, усё гэта мы ўжо чулі, абрыдла." Пачакайце, новае толькі пачынаецца, бо я маю ўсе падставы, каб сьцьвярджаць, што Валодзя Ўльянаў уваскрос. Нагадаем, 7 лістапада г.г. да ягонага помніка былі ўскладзеныя дары, якія ён заслужыў: шыбеніца, канцлягерная вопратка і гэтак далей. Але дары, напэўна, прыйшліся недаспадобы, бо ён паўстаў з труны і напісаў скаргу аб зьнявазе сваёй сваёй асобы. То-ж бо, відаць, было смуроду, калі ён вылазіў адтуль пасьля гэткага працяглага спачыну! Што, гэтага ня можа быць? А якім тады чынам растлумачыць тое, што неўзабаве пасьля 7 лістапада была створана урадавая камісыя, якая разглядае факт зьнявагі В.І.Леніна? Хто акрамя самога зьняважанага мог напісаць тую скаргу?

Дык вось, перад тым, як сказаць, што цудаў у СССР не бывае, паглядзіце ўважліва на помнік Валодзю Ўльянаву. Мо', ён падміргне Вам левым вокам . . .

Ганульчына Гора

x x x

Мужык чысты
Камуністы,
Сын у камсамольцах
Трэба сесьці
За стол есьці –
Богу не памоляцца.
Багоў з хаты,
Як вар'яты
Яны павыносілі, –
Покут голы
Невясёлы,
Як у краме ў Ёселя;
Ўзамен бога
Вунь лысога
Нейкага прынесьлі, –
Мусіць жыда
(Вось агіда!)
На сьцяне павесілі.

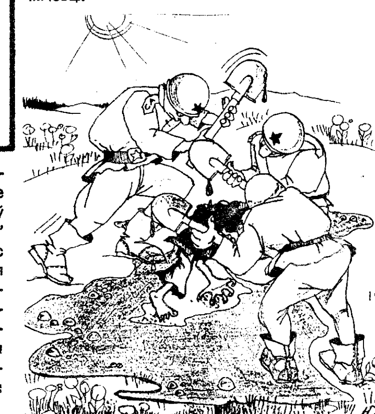
x x x

Кандрат Атраховіч, 1923 г.

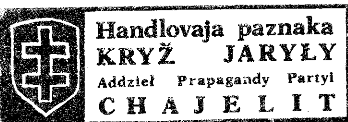
...Служба идёт помаленьку, недавно ездили на полигон, так можно было стрелять с автомата, пулемёта, и гранатомёта – настрелялись вволю. А в субботу ездили на границу для того, чтобы толпу айзеров не пустить на территорию Ирана – короче, около моста через Аракс, который соединяет СССР и Иран, собралась толпа тысяч 5; они хотели перейти в Иран, а мы их не пускали; впереди стояли спецназ со считами и дубинками, по бокам – БМП, а потом мы в касках и [с] сапёрными лопатками. Стоишь и смотришь – рванут они или нет и думаешь: если рванут, то придётся ..уярить, а тут ещё замполит батальона кричит: "Солдаты! Границы родины неприкосновенны и мы должны сделать всё, чтобы они не были нарушены вплодь до применения оружия, которым является на данный момент сапёрная лопатка и вам за это ничего не будет."; вот и стоишь и думаешь – рванут они или нет, но они разошлись...

Няма ніякага сумневу, што Беларусь – велізарная імпэрыя і паўднёвая яе мяжа праходзіць па рачулцы Аракс. Але, мабыць, аддамо усё-ж тыя абшары гэтым Азэрбайджанцам і нахай яны там самі вырашаюць, куды і навошта ім ісьці.

Казаньне аб Сапёрнай Рыдлёўцы

Не, што ні кажыце, але правадыры нашыя КПССаўскія і ВСаўскія маюць хваравіта-пяшчотнае каханьне да сапёрнае рыдлёўкі. І сапраўды, ёсьць за што кахаць яе, дабрадзейку. Бо, як высьвятлілася пад час "кардинальной перестройки", няма больш надзейнае зброі ў вайне супроць уласнага народу. Папрацавала яна і ў Тбілісі, і яшчэ шмат дзе. Ратавала "слуг народа" ад народнае ўдзячнасьці. Здалося камусьці: час і адпачыць, працаўніца-рыдлёўка. Дык не! Як тыя амэрыканскія індзейцы, якія у знак вайны адкопваюць тамагаўкі, адкопваюць сапёрныя рыдлёўкі нашыя партбосы. Але, каб не рабіць неабгрунтаваных абвінавачваньняў, мы зьмяшчаем ніжэй вытрымку зь ліста, што даслаў нам Беларус, які зараз служыць у савецкім акупацыйным войску ў Азэрбайджане (правапіс захаваны):

Рэдакцыя набудзе фільетоны, апавяданьні, показкі і да т.п., а таксама малюнкі з разьліку 100 руб. за 1/8 ум. др. арк. Рукапісы і малюнкі дасылаюцца аўтарам пры ўмове ўкладаньня канвэрту са зваротным адрасам і маркай. Прымаюцца рукапісы толькі ў надрукаваным варыянце і малюнкі чорна–белыя, выкананыя фарматам не больш за 9 x 12 см. Умовы для аўтараў:

а) паведамленьне імя і зваротнага адрасу для перакачу грошай,

б) ганарар за рукапіс у расейскай ці беларускай савецкай мовах удвая меншы за кошт перакладу,

в) аўтарская пазнака на мялюнках.

Адрасы для карэспандэнцыі:
220040, Менск–40, а/с 276;
220124, Менск-124, а/с 82.
"Чарнобыльскі Вожык"